

Directorate of Distance Education
Sastri/B.A Second Year Annual Examination April/May, 2017
Part - I, Sanskrit (2nd Language) - Paper - 2

(चारुदत्तम्, रामायणचम्पू: - बालकाण्ड: च)

Time 3 hrs.

Max. Mark: 100

(Write answers in Answer booklet only)

- I. एकेन वाक्येन उत्तरं लिखत ।** **20x1=20**
- (१) चारुदत्तमिति नाटकस्य नायिका का ?
 - (२) मङ्गलहस्तिनः आयुः कति भवति ?
 - (३) कुम्भीलस्य हस्ते सुवर्णभाण्डं कः दत्तवान् ?
 - (४) विदूषकः दीपमानेतुं कुत्र गच्छति ?
 - (५) आर्यायाः नट्याः उपवासस्योपदेशकः कः ?
 - (६) विटः वसन्तसेनाधिया कां गृह्णाति ?
 - (७) चोरः सज्जलकः कुत्र सन्धिं कृतवान् ?
 - (८) कर्णपूराय प्रावारकः केन दत्तः ?
 - (९) कीदृशी गणिका अवचनीया भवति ?
 - (१०) संवाहकः जात्या किमासीत् ?
 - (११) रजनीचराणां राजा कः ?
 - (१२) वशिष्ठादेशानुसारं दशरथः अश्वमेधयागं कुत्र सम्पादितवान् ?
 - (१३) भगवान् सहस्रभानुः क्रीडाधराधरसानुनि किमर्थं संश्रयते ?
 - (१४) गाधिनन्दनः कः ?
 - (१५) जाह्नवी शिववीर्यं वोढुमक्षमा तं कुत्र जहौ ?
 - (१६) सगरस्य पुत्राः कस्य कोपाग्निना भस्मीभूताः ?
 - (१७) मनोरमायाः विवाहः केनाभात् ?
 - (१८) पुत्रालाभसमुद्भवः अम्बिकाक्रोधः किमकरोत् ?
 - (१९) मनोरमायाः कन्ये के ?
 - (२०) जाम्बवान् कथं सम्भूतवान् ?
- II. द्वयोः निबन्धात्मकमुत्तरं लिखत ।** **2x15=30**
- (१) चारुदत्तप्रकरणस्य कथासारं लिखत ।
 - (२) चारुदत्ते विदूषकस्य चारित्रचित्रणं कुरुत ।
 - (३) गङ्गावतरणप्रसङ्गं यथाग्रन्थं विशदयत ।
- III. यथेच्छं पद्यत्रयं ससन्दर्भं व्याख्यात ।** **3x10=30**
- (१) क्षीणा ममार्थाः प्रणयिक्रियासु
विमानितं नैव परं स्मरामि ।
एतत्तु मे प्रत्ययदत्त मूल्यं
सत्त्वं सखे ! न क्षयमभ्युपैति ॥

- (२) उदयति हि शशाङ्कः क्लिन्नखर्जूरपाण्डु-
र्युवतिजनसहायो राजमार्गप्रदीपः ।
तिमिरनिचयमध्ये रश्मयो यस्य गौरा
हतजल इव पङ्के क्षीरधाराः पतन्ति ॥
- (३) उत्कण्ठितस्य हृदयानुगता सखीव
सङ्कीर्णदोषरहिता विषयेषु गोष्ठी ।
क्रीडारसेषु मदनव्यसनेषु कान्ता
स्त्रीणां तु कान्तरतिविघ्नकरी सपत्नी ॥
- (४) गद्यानुबन्धरसमिश्रितपद्यसूक्ति-
र्हृद्या हि वाद्यकलया कलितेव गीतिः ।
तरुमाद्घातु कविमार्गजुषां सुखाय
चम्पूप्रबन्धरचनां रसना मदीया ॥
- (५) यद्बाहुराहुरशनायित शस्त्रधारा
द्विक्पालकीर्तिमयचन्द्रमसं ब्रसन्ति ।
यद्वैरिणां रणमुखे शरणप्रदायी
नैवास्ति कश्चिदमुमन्तकमन्तरेण ॥

IV. यथेच्छं वाक्यद्वयं ससन्दर्भं व्याख्यात ।

2x5=10

- (१) “धर्मिष्ठः खलु नियोगः” ।
(२) व्याघ्रानुसारचकिता हरिणीव यासि ।
(३) को हि नामात्मना कृतं प्रत्युपकारेण विनाशयति ।

V. अधोलिखितेषु वाक्येषु द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यानं कुरुत ।

2x5=10

- (१) मधुमयभणितानां मार्गदर्शी महर्षिः ।
(२) देव! कथमकुशलमाविर्भवेद्भवता कृतावलम्बानामस्माकम् ।
(३) गर्भच्छलेन वसता परमेण पुंसा ।

Directorate of Distance Education
Sastri/B.A Second Year Annual Examination April/May, 2017
Part - I, History of Sanskrit Literature - Paper - 2

(संस्कृतसाहित्येतिहासः)

Time 1 ½ hrs.

Max. Mark: 50

(Write answers in Answer booklet only)

- I. एकेन वाक्येनोत्तरं लिखत ।** **15x1=15**
- (१) सौन्दरानन्दे कस्य राज्ञः कथा वर्णिता ?
 - (२) कप्फनाभ्युदयकाव्यस्य प्रणेता कः ?
 - (३) वैयाकरणस्य पाणिनेः काव्यस्य नाम किम् ?
 - (४) कः कविः सूर्यस्य स्तुतिं कृत्वा रोगमुक्तोऽभवत् ?
 - (५) शारिपुत्रप्रकरणस्य रचयिता कः ?
 - (६) मुद्राराक्षसस्य नायकः कः ?
 - (७) महावीरचरितस्य कथावस्तु कुतः संगृहीतम् ?
 - (८) सुकृतं कीर्तनं कस्य कृतिः ?
 - (९) दाक्षीपुत्रः कः ?
 - (१०) अश्वघोषः कस्य राज्ञः आश्रये आसीत् ?
 - (११) जानकीहरणस्य प्रथमसर्गे कस्य वृत्तं वर्णितम् ?
 - (१२) हरविजयप्रणेता रत्नाकरः कस्य राज्यस्य कविः ?
 - (१३) जयदेवस्य गीतगोविन्दे कति सर्गाः विद्यन्ते ?
 - (१४) गङ्गालहरी केन रचिता ?
 - (१५) “विद्धि नः षट् प्रबन्धान्” इति वचनं केन कविना सम्बद्धम् ?
- II. रिक्तस्थानानि पूरयत ।** **5x1=5**
- (१) गद्यं कवीनां वदन्ति ।
 - (२) स विजयतां कविताश्रितकालिदासभारविकीर्तिः ।
 - (३) यदि सरसं मनः ।
 - (४) तेषां मूर्ध्नि दधाति वामचरणं
 - (५) उपमा भारवेरर्थगौरवम् ।
- III. एकमधिकृत्य बृहन्निबन्धं लिखत ।** **1x10=10**
- (१) विशाखदत्तस्य परिचयं विलिख्य तस्य कृतेः आलोचनं कुरुत ।
 - (२) कालिदासस्य नाटकत्रयमालोचयत ।
- IV. द्वयोरुत्तरं लिखत ।** **2x5=10**
- (१) अनर्घराघवम् (२) जगद्धरः
 - (३) वेणीसंहारम् (४) शिशुपालवधम्
- V. यथेष्टं पञ्चानां समाधानं लिखत ।** **5x2=10**
- (१) शङ्कराचार्यस्य स्तोत्राणि नामतः लिखत ।
 - (२) वेणीसंहारस्य प्रमुखपात्राणां नामानि लिखत ।
 - (३) राजशेखरस्य वंशपरिचयं लिखत ।
 - (४) भाणस्य लक्षणं किम् ?
 - (५) बाणभट्टरचितं कथाऽऽख्यायिकाद्वयं किम् ?
 - (६) वामनभट्टबाणस्य समयं कृतिञ्च लिखत ।
 - (७) कुलशेखरः कः ? तस्य कृतिः का ?
 - (८) जयदेवस्य पितरौ कौ ?

Directorate of Distance Education
Sastri Second Year Annual Examination April/May, 2017
Part - II, 1st Elective (Special Sastra) Paper - 3, Vyakarana

(वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी-अव्ययीभावादरभ्य द्वन्द्वान्तम्, तद्धितेषु अपत्याधिकारप्रकरणम्)

Time 3 hrs.

Max. Mark: 100

(Write answers in Answer booklet only)

- I. समीचीनमुत्तरं चिनुत ।** **10x1=10**
- (१) अयं विधिः समर्थाश्रितो बोध्यः ?
 क) वाक्यसंबन्धी ख) पदसंबन्धी ग) वर्णसंबन्धी
- (२) अलौकिकविग्रहे सुपो लुग्विधायकं सूत्रम् ?
 क) स्वमोर्नपुंसकात् ख) लुक् तद्धितलुकि ग) सुपो धातुप्रातिपदिकयोः
- (३) अव्ययं विभक्ति इत्यादिसूत्रे विभक्त्यर्थस्योदाहरणम् ?
 क) उपकृष्णम् ख) अनुरूपम् ग) अधिहरि
- (४) द्विगोः तत्पुरुषत्वे किं प्रयोजनम् ?
 क) स्वरसिद्धिः ख) समासान्तः ग) न किमपि
- (५) खट्वा क्षेपे इति सूत्रे क्षेपो नाम ?
 क) निन्दा ख) स्तुतिः ग) समूहः
- (६) अन्यो राजा इति विग्रहे समस्तपदं किम् ?
 क) अन्यराजः ख) राजान्यः ग) राजान्तरम्
- (७) तद्धितेष्वचामादेः इति सूत्रेण इदं कार्यं विधीयते ?
 क) उभयपदवृद्धिः ख) आदिवृद्धिः ग) उत्तरपदवृद्धिः
- (८) गोधाया अपत्यम् ?
 क) गौधेरः ख) गौधेयः ग) उभयमपि
- (९) ये चाभावकर्मणोः इति सूत्रेण किं कार्यं विधीयते ?
 क) यत् ख) टिलोपः ग) प्रकृतिभावः
- (१०) मनोरपत्यं पुमान् ?
 क) मानुषः ख) मनुष्यः ग) उभयमपि
- II. रिक्तस्थानानि पूरयत ।** **10x1=10**
- (१) इति निर्देशात् भूतशब्दस्य पूर्वनिपातः
- (२) इति सूत्रेण उपसर्जनस्य पूर्वनिपातः
- (३) ऋद्धेराधिक्यं
- (४) वंशो द्विधा
- (५) कृत्यैरधिकार्थवचने अत्राधिकार्थवचनं नाम
- (६) चतुर्थी तदर्थार्थ इति सूत्रे तदर्थेन गृह्यते
- (७) शाकपार्थिवादीनां सिद्धये
- (८) उपाजेकृत्य, अन्वाजेकृत्य इत्यस्य इत्यर्थः
- (९) निवचनेकृत्य इत्यस्य इत्यर्थः
- (१०) आदिवृद्धिः बाधते

III. प्रश्नद्वयं समाधेयम् ।

2x15=30

- (१) अव्ययं विभक्ति इत्यादिसूत्रे यथाशब्दार्थान् सोदाहरणं प्रतिपाद्य यथार्थत्वेनैव सिद्धे सादृश्यग्रहणप्रयोजनं विचारयत ।
- (२) कृद्ग्रहणे गतिकारकपूर्वस्यापि ग्रहणम् - विशदयत ।
- (३) तदर्थेन प्रकृतिविकृतिभाव एव गृह्यते - विवृणुत ।
- (४) गोत्र - युवसंज्ञाविधायकानि सूत्राणि सोदाहरणं विलिखत ।

IV. त्रयः प्रश्नाः समाधेयाः ।

3x10=30

- (१) कर्तृकरणे कृता बहुलम् इति सूत्रे बहुलग्रहणस्य प्रयोजनमुपपादयत ।
- (२) संज्ञापूर्वको विधिरनित्यः - व्याख्यात ।
- (३) चार्थे द्वन्द्वः इति सूत्रं व्याख्यात ।
- (४) कुलटाया अपत्यम् इत्यर्थे कति रूपाणि सप्रमाणं लिखत ।
- (५) कथं तर्हि कौरव्याः पशवः ? व्याख्यात ।

V. चतुर्णां प्रक्रियाः ससूत्रं साधनीयाः ।

4x5=20

- (१) अतिनिद्रम्
- (२) महावैयाकरणः
- (३) आदित्यः
- (४) नाडायनः
- (५) मातृष्वस्त्रीयः
- (६) मनुष्यः

Directorate of Distance Education
Sastri Second Year Annual Examination April/May, 2017
Part - II, 1st Elective (Special Sastra) Paper - 4, Vyakarana
 (वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी - भ्वादिगणादारभ्य चुराद्यन्तम्)

Time 3 hrs.

Max. Mark: 100

(Write answers in Answer booklet only)

- I. समीचीनमुत्तरं चिनुत ।** **10x1=10**
- (१) सकर्मकेभ्यो धातुभ्यः लकाराः कस्मिन्नर्थे प्रवर्तन्ते ?
 क) कर्तरि ख) कर्मणि ग) उभयत्र
- (२) शब्धिकरणः कस्मिन्नर्थे प्रवर्तते ?
 क) भावे ख) कर्तरि ग) कर्मणि
- (३) भवामि इत्यत्र दीर्घविधायकं सूत्रम् ?
 क) अकः सवर्णे दीर्घः ख) सुपि च ग) अतो दीर्घो यत्रि
- (४) जुहोति इत्यादौ धातोः द्वित्वविधायकम् ?
 क) अनचि च ख) श्लौ ग) सर्वस्य द्वे
- (५) कमु कान्तौ इत्यत्र कान्तिः नाम ?
 क) प्रकाशः ख) इच्छा ग) गमनम्
- (६) असधातोः स्थाने भू इत्यादेशः कुत्र प्रवर्तते ?
 क) आर्धधातुके ख) सार्वधातुके ग) उभयत्र
- (७) कर्त्रर्थे सार्वधातुके परे अदादिगणपठितेभ्यो धातुभ्यः शपः ?
 क) श्लुः ख) लुक् ग) लुप्
- (८) शाम्यति इत्यत्र दीर्घविधायकम् ?
 क) अतो दीर्घो यत्रि ख) दीर्घो लघोः ग) शमामष्टानां दीर्घः श्यनि
- (९) क्रीणीतः इत्यत्र ईकारादेशविधायकम् ?
 क) ई हल्यघोः ख) ई च द्विवचने ग) ई चाक्रवर्मणस्य
- (१०) ज्ञापयति इत्यत्र ह्रस्वविधायकम् ?
 क) मितं ह्रस्वः ख) ह्रस्वः ग) ह्रस्वादङ्गात्
- II. रिक्तस्थानानि पूरयत ।** **10x1=10**
- (१) स्वरितवितः
- (२) युष्मद्युपपदे
- (३) प्रार्थनेषु लिङ्
- (४) निमन्त्रणं नाम
- (५) यासुट् डिच्च
- (६) स्कुदि आप्रवणे इत्यत्र आप्रवणं नाम
- (७) इति सूत्रेण घुसंज्ञा विधीयते
- (८) अत्ति इत्यादौ इति सूत्रेण शपो लुक् विधीयते
- (९) लुभ विमोहने इत्यत्र विमोहनं नाम
- (१०) घुमास्था हलि

III. प्रश्नद्वयं समाधेयम् ।

2x15=30

- (१) उपसर्गेण धात्वर्थो बलादन्यत्र नीयते ।
प्रहाराहारसंहारविहारपरिहारवत् ॥
- (२) अजन्तधातुषु एकाचः अनुदात्ता धातवः के इति कारिकापुरस्सरं प्रतिपादयत ।
- (३) तिङन्तप्रकरणोक्तानि संज्ञासूत्राणि अर्थनिर्देशपुरस्सरं प्रतिपादयत ।
- (४) भ्वाद्यदादिदशगणपठितान् विकरणप्रत्ययान् सुष्ठु विचारयत ।

IV. त्रयाणामुत्तरं लिखत ।

3x10=30

- (१) कथं तर्हि निशामय तदुत्पत्तिं विस्तराद् गदतो ममेति ।
- (२) पूर्वत्रासिद्धीयमद्धिर्वचने ।
- (३) एकारोच्चारणं ज्ञापकं तडादेशानां टेरित्वं नेति ।
- (४) अनुप्रयोगसामर्थ्यात् अस्तेर्भूभावो न ।
- (५) बहुलमेतन्निदर्शनम् ।

V. चतुर्णां प्रक्रिया ससूत्रं साधनीया ।

4x5=20

- (१) बभूव
- (२) एधताम्
- (३) शेरते
- (४) सन्ति
- (५) कामयते
- (६) मुञ्चति
- (७) चोरयति

Directorate of Distance Education
Sastri Second Year Annual Examination April/May, 2017
Part - II, 1st Elective (Special Sastra) Paper - 3, Phalitha Jyotisha
 (.....)

Time 3 hrs.

Max. Mark: 100

(Write answers in Answer booklet only)

- I. एकेन वाक्येनोत्तरयत ।** **10x1=10**
- (१) भावकुतूहलस्य कर्ता कः ?
 - (२) 'माता' इति कस्य भावस्य संज्ञा ?
 - (३) षड्वर्गः के ?
 - (४) कुजस्य विशेषदृष्टिस्थानानि कानि ?
 - (५) शनेः मूलत्रिकोणस्थानं किम् ?
 - (६) मारकस्थानानि कानि ?
 - (७) बुधस्य महादशावषीणि कति ?
 - (८) आयुषस्थानं किम् ?
 - (९) दिस्वभावराशयः के ?
 - (१०) लघुपाराशरीग्रन्थस्य रचयिता कः ?
- II. रिक्तस्थानानि पूरयत ।** **10x1=10**
- (१) दशार्विशोत्तरी चात्र ग्राह्या मता
 - (२) सर्वे त्रिकोणनेतारौ ग्रहाः
 - (३) चन्द्रः बलवान् चेत् योगः
 - (४) चतुरस्रं नाम
 - (५) शुक्रस्योच्चराशि भवति
 - (६) बृहस्पतेः विशेषदृष्टि भवति
 - (७) बुधस्य मूलत्रिकोणराशि भवति
 - (८) 'अपाय' इति भावस्य संज्ञा
 - (९) चन्द्रस्य राशि भवति उच्चस्थानम्
 - (१०) सिंहिकासुतः
- III. प्रतिखण्डं प्रश्नमनपहाय द्वौ प्रश्नौ समाधेयौ ।** **2x15=30**
- (खण्ड - क)
- (१) ग्रहणाम् उच्चनीच तथा दृष्टिस्थानानि विशदयत ।
 - (२) लघुपाराशरी ग्रन्थस्य विशेषतां स्पष्टयत ।
- (खण्ड - ख)
- (१) भावकुतूहलग्रन्थस्य विशेषतां वर्णयत ।
 - (२) राजयोगभङ्गविचारं विशदयत ।

IV. प्रतिखण्डं प्रश्नमनपहाय त्रयः प्रश्नाः समाधेयाः ।

3x10=30

(खण्ड - क)

- (१) भुक्त भोग्यदशासाधनम् ।
- (२) अन्तर्दशासाधनक्रमः ।
- (३) सन्तानभावविचारः ।

(खण्ड - ख)

- (१) पञ्चारिष्टयोगान् लिखत ।
- (२) जातकचिह्नलक्षणं विवृणुत ।
- (३) षड्वर्गसाधनक्रमं विशदयत ।

V. चतुर्णां टिप्पणीः लिखत (प्रतिखण्डं प्रश्नद्वयमनपहाय) ।

4x5=20

(खण्ड - क)

- १) बालारिष्टम् ।
- (२) उच्चनीचस्थानानि ।
- (३) द्वादशभावाः के ? विशदयत ।
- (४) सन्तानहातियोगं लिखत ।

(खण्ड - ख)

- (१) मारकग्रहनिर्णयः ।
- (२) राजयोगद्वयं लिखत ।
- (३) केन्द्राधिपत्यदोषविचारः ।
- (४) पराशरमतानुसारं ग्रहाणां दृष्टिविचारः ।

000

Directorate of Distance Education
Sastri Second Year Annual Examination April/May, 2017
Part - II, 1st Elective (Special Sastra) Paper - 4, Phalitha Jyotisha
 (.....)

Time 3 hrs.

Max. Mark: 100

(Write answers in Answer booklet only)

- I. एकेन वाक्येनोत्तरयत ।** **10x1=10**
- (१) सुनफायोगस्य कति भेदाः भवन्ति ?
 - (२) जन्मकाले तृतीये रविश्चेत् किं फलम् ?
 - (३) जन्मकाले लब्धे शुक्रश्चेत् किं फलम् ?
 - (४) जायास्थानं किम् ?
 - (५) वेशिस्थानं किम् ?
 - (६) रिःफं नाम किम् ?
 - (७) दैत्येज्यः कः ?
 - (८) शीतरश्मिजः कः ?
 - (९) उपग्रहाः के ?
 - (१०) सौरिः कः ?
- II. रिक्तस्थानानि पूरयत ।** **10x1=10**
- (१) विद्याविषये भावात् विचारः क्रियते ।
 - (२) त्रिकोणस्थानानि भवन्ति ।
 - (३) भौमस्य मूलत्रिकोण राशि भवति ।
 - (४) भाग्यस्थानं भवति ।
 - (५) पत्नीविषये भावात् विचारः क्रियते ।
 - (६) घनभावः भवति स्थानम् ।
 - (७) इन्दुजः भवति
 - (८) भार्गवः भवति
 - (९) क्लीबौ भवतः
 - (१०) एकस्मिन् राशिचक्रे द्रष्टव्याः भवन्ति ।
- III. प्रश्नद्वयस्य लघुनिबन्धात्मकमुत्तरं लिखत ।** **2x15=30**
- (१) प्रवज्यायोगान् विशदयत ।
 - (२) अश्विन्यादिनक्षत्रेषुजातानां फलानि विलिखत ।
 - (३) लब्धादिभावस्थितस्य सूर्यस्य फलं विशदयत ।
 - (४) नष्टजातकचिन्तनप्रकारं संक्षेपेण विलिखत ।

IV. त्रयाणां लघुनिबन्धात्मकमुत्तरं लिखत ।

3x10=30

- (१) मकर - कुम्भ - मीनराशिजातानां फलानि विलिखत ।
- (२) मरणान्तरगतिज्ञानं कथं भवति ? विशदयत ।
- (३) लब्धादिभावगतगुरोः फलं विलिखत ।
- (४) मेषवृषभयोः द्वेषकाणस्वरूपं विवृणुत ।
- (५) प्रवज्यायोगाध्यायं संक्षेपेण विलिखत ।
- (६) स्त्रीजातके सप्तमभावगतग्रहफलानि विवृणुत ।

V. चतुर्णां टिप्पणीः लिखत ।

4x5=20

- (१) केमद्रुमापवादं विलिखत ।
- (२) द्वादशभावगतकुजफलं विलिखत ।
- (३) मकरस्थे चन्द्रमसि जातस्य स्वरूपं विलिखत ।
- (४) अश्विनीभरणीनक्षत्रयोः जातयोः स्वरूपे विलिखत ।
- (५) मरणकाले भूमिचिन्तनक्रमं विलिखत ।
- (६) कन्यारासिद्वेषकाणानां स्वरूपं विलिखत ।
- (७) मेषादिनवांशजातानां फलं विलिखत ।
- (८) स्त्रीजातके प्रवज्यायोगलक्षणं विलिखत ।

000

Directorate of Distance Education
Sastri/B.A Second Year Annual Examination April/May, 2017

Part - II, 2nd/3rd Electives - Paper - 2, Archakatva Pourohitya

(जातक-वास्तु-संस्कार-मुहूर्ताः)

Time 3 hrs.

Max. Mark: 100

(Write answers in Answer booklet only)

- I. एकेन वाक्येन उत्तरयत ।** **15x1=15**
- (१) वसन्त ऋतु काले उपनीतः कः ?
 - (२) वर्गाक्षराणि कानि ?
 - (३) पञ्चकोणाकार मंडलधिपतिः ?
 - (४) कः अयुः कारकः ?
 - (५) कति पुरुषग्रहाः ?
 - (६) स्थिरराशयः कानि ?
 - (७) भौमग्रहस्य धन्यं किं ?
 - (८) साधारण नक्षत्राणि कानि ?
 - (९) भाग्यस्थानं कतम भावं ?
 - (१०) तृतीय भाव नामं किं ?
 - (११) वासु मंडलनि कति विधानि ते के ?
 - (१२) मन्दस्य नीच स्थानं ?
 - (१३) कानि त्रिपाद नक्षत्राणि ?
 - (१४) सूर्यप्रभवाहनं कदा भवति ?
 - (१५) कतिरुद्राः ?
- II. रिक्तस्थानानि पूरयत ।** **5x1=5**
- (१) दिने वसन्तोत्सव आचारन्ति ।
 - (२) पञ्चैष्टक बलानि ।
 - (३) बुधस्पधान्यं।
 - (४) एकस्मि मुहुतै निमिषन ।
 - (५) महान्यसः न्यसः ।
- III. प्रश्न द्वयं समाधत्त ।** **2x15=30**
- (१) गृह - देवालय अर्चना भेदान प्रतिपादयत ।
 - (२) पञ्चदश संस्काराणि विवृणुत ।
 - (३) एकदशीतिथिः विवेचयत ।
 - (४) उपनयन मूहुर्तं विवृणुत ।
- IV. प्रश्नत्रयं समाधत्त ।** **3x10=30**
- (१) पञ्चैष्टिक बलं निरूपयत
 - (२) भगवहीता हादशाध्ययं विवेचयत
 - (३) ब्रह्मोत्सवं विवृणुत
 - (४) उपनयन स्पष्टयत
 - (५) द्वादशराशीनां अधिपतिः विवृणुत
- V. चतुर्णां लघुविवरणं दत्त ।** **4x5=20**
- (१) गुरुग्रह
 - (२) नामकरण
 - (३) पुरुषवनं
 - (४) पञ्चकरहितम्
 - (५) तिथिषु - खंड - अखंड भेदानि

Directorate of Distance Education
Sastri/B.A Second Year Annual Examination April/May, 2017
Part - II, 2nd/3rd Electives - Paper - 2, History
 (Indian History & Culture from 1100 to 1707 A.D.)

Time 3 hrs.

Max. Mark: 100

(Write answers in Answer booklet only)

- I. Answer any Two essay type questions of the following** **2x15=30**
- (1) Assess the Part Played by Muhammad of Ghori in the foundation of the Delhi Sultanate ?
 - (2) Describe the Administrative reforms of Muhammad - Bin - Tughlaq ?
 - (3) Sher Shah was the fore-runner of Akbar - Discuss ?
 - (4) Analyse the main features of the Bhakti Movement in the Medieval Period ?
- II. Answer any Three brief questions of the following** **3x10=30**
- (1) Discuss the place of Balban among the slave sultans of Delhi Sultanate ?
 - (2) Estimate Shah Jahan's period as 'Golden Age' in Mughul empire ?
 - (3) How did Shivaji establish an Independent Maratha Kingdom ?
 - (4) What was the influence of Islam on Indian culture ?
 - (5) Estimate the place of Srikrishnadeve raya in the history of Vijayanagar Kingdom ?
- III. Answer any Four short type questions of the following** **4x5=20**
- (1) Raziya Sultana
 - (2) Art and Architecture under Delhi Sultanate
 - (3) Nurjahan's influence on Jahangir
 - (4) Mughal Architecture under Shah Jahan
 - (5) Mughal Paintings
 - (6) Third Battle of panipat 1761 A.D.
- IV. Answer the following questions in one word or a sentence each** **15x1=15**
- (1) Who defeated Muhammad Ghori in the First Battle of Tarain 1191 A.D.
 - (2) Who got the title of 'Lakshbakhsh' ?
 - (3) Who was the greatest sultan of the Slave Dynasty ?
 - (4) Who was the court poet of Ala-ud-din khalji ?
 - (5) Chengiz Khan was the leader of which country ?
 - (6) Vallabhacharya wrote commentaries on
 - (7) By whom Ranasangram Singh was defeated in the Battle of Kanwaha ?
 - (8) Who defeated Bairam Khan in the II battle of Panipat ?
 - (9) Who was the most enlightened and learned Mughal Prince ?
 - (10) Who was the Military Guru of Shivaji ?
 - (11) What is Suffism ?
 - (12) Who was called South Indian Meerabai ?
 - (13) Who were the founders of Vijayanagara Kingdom ?
 - (14) Who built Vittalaswamy Temple in Hampi ?
 - (15) Who was the Prime Minister of Srikrishnadevaraya ?
- V. Match the following** **5x1=5**
A- Group	B- Group
(1) Malik Kapur	(a) Haldighat war
(2) Ranapratap Singh	(b) Sri krishnadeveraya court
(3) Raja Jai Singh	(c) Death blow to Vijayanagara Kingdom
(4) Timma Rasu	(d) Purandhar Treaty
(5) Tallikota War	(e) South Indian expedition

Directorate of Distance Education
Sastri/B.A Second Year Annual Examination April/May, 2017
Part - II, 2nd /3rd Electives - Paper - 2, Computer Applications
(Introduction to DBMS & FoxPro Programming)

Time 3 hrs.**Max. Mark: 100**

(Write answers in Answer booklet only)

- I. Answer any Two questions** **2x15=30**
- (1) Explain various levels of DBMS with neat architecture.
 - (2) Explain E-R diagram with various notations.
 - (3) Explain First and Second Normal Forms with examples.
 - (4) Explain SORTING and INDEXING in FoxPro.
- II. Answer any Three questions** **3x10=30**
- (1) Explain characteristics of DBMS.
 - (2) Explain any two data models.
 - (3) Explain aggregate functions with examples.
 - (4) Explain DDL commands with examples.
 - (5) Explain DO CASE - ENDCASE statement with example.
- III. Answer any Four questions** **4x5=20**
- (1) Write any two DML commands with examples.
 - (2) Discuss about 3rd Normal Form.
 - (3) Explain Modify Command in FoxPro.
 - (4) Explain IF-ELSE statement with example.
 - (5) Explain any 4 mathematical functions in FoxPro.
 - (6) Discuss about Network Data Model.
- IV. Answer All questions** **10x2=20**
- (1) Define database
 - (2) Define data model
 - (3) List any three data models
 - (4) What is DBA?
 - (5) What is physical data independence?
 - (6) List any two DDL commands
 - (7) List any two DML commands
 - (8) What is structure of SELECT statement in SQL?
 - (9) Define derived attribute
 - (10) What is E-R data model?

Directorate of Distance Education
Sastri/B.A Second Year Annual Examination April/May, 2017
Part - I, 1st Language - Paper - 2, English

(Poet's Eye, Three one act plays, grammar & writing skills)

Time 3 hrs.

Max. Mark: 80

(Write answers in Answer booklet only)

- I. Answer any One of the following in about 250 words** **1x15=15**
- (1) Consider the poem "Unknown Citizen" as a satire.
 - (2) Write a note on the similies used by Shelley in the poem "To a Skylark".
- II. Annotate with reference to the context any Two of the following passages** **2x5=10**
- (1) And we are here as on a darkling plain
swept with confused alarms of struggle and flight
Where ignorant armies clash by night.
 - (2) "Are you Dark ? Or very light"? Revelation came.
 - (3) I was a traveller then up on the moor.
 - (4) Hearts are not had as a gift but hearts are earned
By those that are not entirely beautiful.
- III. Answer any One of the following in about 250 words** **1x15=15**
- (1) Bring out the supernatural element in the play "Monkey's Paw".
 - (2) Attempt the character sketch of Bishop.
- IV. Answer the following in a word or sentence** **10x1=10**
- (1) How did the Sergeant get the monkey's Paw ?
 - (2) What punishment did the convict get for stealing ?
 - (3) Why did Elizabeth and Ben arrive late ?
 - (4) Why did Persome accuse Marie of ingratitude ?
 - (5) How was Herbert Killed ?
 - (6) "Good gracious, That's never them". What does Amelia mean ?
 - (7) What did the letter Mr.White received contain ?
 - (8) What parting advice did the Bishop give the Convict ?
 - (9) How does the truth come out about the bureau ?
 - (10) When and why did the convict steal for the first time in his life ?
- V. Change the following sentences into Passive Voice** **5x1=5**
- (1) I am writing a story.
 - (2) He helped the poor.
 - (3) Open the door.

(4) Who broke the glass ?

(5) Please post this letter.

VI. Put the following sentences in the Indirect Speech

5x1=5

(1) Gopal said, "I can sing".

(2) "Are you the manager?", I said.

(3) Venu said to Ravi, "Please help me".

(4) Hari said, "Alas! I am at a loss".

(5) Sita said to Surabhi, "Will you come to my house tomorrow" ?

VII. Write a report on any One of the following using the given information. You are free to expand on the information wherever necessary :

10x1=10

(a) Your college organised a function to honour the grand parents. Write a report.

Hints: Students asked to bring their grand parents - talk about their relationship with them - their qualities. Vidhi head girl of college compeering - In the end all grand parents felicitated.

(b) Write a report on the trip you went to Kerala with your family.

Hints: Going by family - staying in Hotel - places you visited - Specialities of places - Food - Shopping - Climate.

VIII. Use the outline given below and write a story. Give a title also. Answer any One

10x1=10

(a) A rich farmer - lot of land - cattle and servants - two sons - happy life. After some years younger son unhappy - asked for his share - wouldn't listen to his father - got his share - sold them all - went away to another country - fell into bad ways - soon all money gone - became poor - no one to help him - understood his mistake - sought forgiveness of father.

(b) Manager of a firm advertised - night watch man - applicants came for interview - Manager not satisfied - there was Raju - an application - sat in a corner - patiently waiting - his turn came - manager found nothing wrong in his appearance - questioned about his health - got the reply - I suffer from sleeplessness - manager appointed him.

Directorate of Distance Education
Sastri/B.A Second Year Annual Examination April/May, 2017
Part - II, 2nd & 3rd - Electives, - Paper - 2, English Literature
(Drama - Tughlaq & Twelfth Night)

Time 3 hrs.

Max. Mark: 100

(Write answers in Answer booklet only)

- I. Answer the following questions in one word / sentence each 10x1=10**
- (1) Who is marching against Delhi ?
 - (2) Who demands abdication of the throne by the Sultan ?
 - (3) What does parricide mean ?
 - (4) How old was the Sultan when he first came to Daulatabad.
 - (5) What things does Ghiyassuddin carry with him to say that he is the guest of the Sultan?
 - (6) Why does Barani want to go home to Baran ?
 - (7) Why does Aziz murder Ghiyassuddin Abbasid ?
 - (8) Who is the first man who the Sultan stabs personally ?
 - (9) Where does the sultan want to shift his capital to ?
 - (10) About whose influence on the Sultan, the step Mother is worried ?
- II. Answer the following questions in one word/sentence each 10x1=10**
- (1) What is the subtitle of the play 'Twelfth Night'.
 - (2) What does Antonio give Sebastian when he is going to roam around Illyria ?
 - (3) Who governs Illyria ?
 - (4) What does Malvolio suffer from according to Olivia ?
 - (5) Where is Malvolio shut up by the revellers ?
 - (6) To which place do Viola and Sebastian belong ?
 - (7) By whom is Cesario accused of ingratitude ?
 - (8) Who takes up the disguise of Sir Topas ?
 - (9) Who are Valentine and Curio ?
 - (10) Who actually writes the love letter to Malvolio ?
- III. Annotate Four of the following passages taking atleast Two each from Part A & Part B 4x5=20**
- (A) (1) I killed them - Yes I killed them for an ideal.
- (2) A Muslim Plaintiff against a muslim king ? I mean where is the question of justice.
- (3) History is ours to play with.
- (B) (1) Diana's lip - Is not more smooth and rubious
- (2) Some are born great, some achieve greatness and some have greatness thrust upon them.
- (3) The Whirlgig of time brings in his revenges.

IV. Answer any Three of the following in not less than 150 words each selecting at least one from each group

3x10=30

- (A) (1) Comment on the roles played by Najib and Barani in Tughlaq.
(2) Discuss the element of humour in Tughlaq.
(3) Sketch the character of Shihabuddin.
- (B) (1) Comment on the friendship of Sebastian and Antonio.
(2) What role does Sir Toby play in Twelfth Night ?
(3) Does the gulling of Malvolio turn tragic ? What is your opinion? Substantiate your answer.

V. Answer the following in not less than 250 words each

2x15=30

- (a) The Sultan fails because of his own inconsistencies - comment.

OR

What is an allegory ? Can we call Tughlaq as a political Allegory ? In what way ?

- (b) Write a note on the theme of self deception in Twelfth Night.

OR

How does the subplot reinforce the themes of the main plot in Twelfth Night.

ooo

Directorate of Distance Education
Sastri Second Year Annual Examination April/May, 2017
Part - II, 1st Elective (Special Sastra) Paper - 3, Sahitya
 (साहित्यदर्पणम्)

Time 3 hrs.

Max. Mark: 100

(Write answers in Answer booklet only)

- I. एकेन वाक्येन उत्तरं लिखत ।** **20x1=20**
- (१) साहित्यदर्पणस्य कर्ता कः ?
 - (२) साहित्यदर्पणे कति परिच्छेदाः सन्ति ?
 - (३) स्वर्गे लोके कः कामधुक् भवति ?
 - (४) श्रुतिदुष्टादयो दोषाः कुत्र हेयाः भवन्ति ?
 - (५) विश्वनाथोक्तं काव्यलक्षणं किम् ?
 - (६) दोषाणां सामान्यलक्षणं किम् ?
 - (७) 'वह्निना सिञ्चति' इदं वाक्यं न भवति, किमर्थम् ?
 - (८) सङ्केतः कुत्र गृह्यते ?
 - (९) 'सशङ्खचक्रो हरिः' इत्यत्र अभिधानियामकः कः ?
 - (१०) अभिधानियामकेषु प्रकरणस्य उदाहरणं किम् ?
 - (११) 'कुन्ताः प्रविशन्ति' अत्र कुन्तशब्दस्य लक्ष्यार्थः कः ?
 - (१२) केषां विरम्यव्यापाराभावः उच्यते ?
 - (१३) अभिनयः कः ? सः कति विधः ?
 - (१४) नाटके इतिवृत्तं कीदृशं भवति ?
 - (१५) आमुखस्य नामान्तरं किम् ?
 - (१६) सन्धयः कति सन्ति ?
 - (१७) वीथ्यङ्गानि कति वर्तन्ते ?
 - (१८) नाटके कः रसः प्रधानं भवितुमर्हति ?
 - (१९) कस्मिन् रूपकप्रभेदे हास्यरसस्य प्राधान्यं वर्तते ?
 - (२०) 'मृच्छकटिकम्' इदं कस्य रूपकप्रभेदस्य उदाहरणम् ?
- II. द्वयोः सविस्तरम् उत्तरं लिखत ।** **2x15=30**
- (१) मम्मटोक्तं काव्यलक्षणं खण्डयत ।
 - (२) सप्रभेदं लक्षणावृत्तिं निरूपयत ।
 - (३) व्यञ्जनायाः स्वरूपं विशदयत ।
 - (४) सन्धयः के ? सलक्षणं साङ्गं गर्भसन्धिं निरूपयत ।
- III. चतुर्णां उत्तरं लिखत ।** **3x10=30**
- (१) काव्यप्रयोजनं किम् ? विशदयत ।
 - (२) विश्वनाथोक्तं काव्यलक्षणं सोदाहरणं निरूपयत ।
 - (३) पदवाक्ययोः स्वरूपं यथाग्रन्थं निरूपयत ।
 - (४) अभिधानियामकाः के ? विवृणुत ।
 - (५) नाटकस्य लक्षणं स्वरूपं च उपपादयत ।
 - (५) भारतीवृत्तेरङ्गानि ।
- IV. चतुर्णां टिप्पणीः आरचयत ।** **4x5=20**
- (१) साहित्यदर्पणस्य वैशिष्ट्यम् ।
 - (२) प्रकरणम् ।
 - (३) अर्थप्रकृतयः ।
 - (४) प्रस्तावना ।
 - (५) नान्दी ।
 - (६) वीथी ।

Directorate of Distance Education
Sastri/B.A Second Year Annual Examination April/May, 2017
Part - II, 1st Elective (Special Sastra) Paper - 4/2, Sahitya
 (रत्नावलि, किरातार्जुनीयम्, कादम्बरी)

Time 3 hrs.

Max. Mark: 100

(Write answers in Answer booklet only)

- I. एकेन वाक्येन उत्तरं लिखत ।** **20x1=20**
- (१) निपुणः कविः कः ?
 - (२) संरोहत्पुलका गौरी केन श्लिष्टा ?
 - (३) विदूषकस्य नाम किम् ?
 - (४) राज्ञः उदयनस्य प्रधानामात्यः कः ?
 - (५) रत्नावल्यां नायिका का ?
 - (६) रूमपवतः भागिनेयः कः ?
 - (७) रत्नावल्यां प्रथमाङ्कस्य नाम किम् ?
 - (८) रत्नावल्यां प्रधानरसः कः ?
 - (९) झषकेतनस्य वृद्धिं कः कुरुते ?
 - (१०) विदूषकस्य प्रियवयस्यः कः ?
 - (११) किरातार्जुनीयस्य कर्ता कः ?
 - (१२) किरातार्जुनीये कति सर्गाः सन्ति ?
 - (१३) पाण्डवेषु कौ यमौ इति प्रसिद्धौ ?
 - (१४) दुर्योधनः कं यौवराज्ये निधाय मखेषु प्रवर्तते ।
 - (१५) द्रुपदात्माजा का ?
 - (१६) शुकनासः कम् उपदिशति ?
 - (१७) लक्ष्मीः मोहनशक्तिं कस्मात् गृहीतवती ?
 - (१८) लक्ष्मीमदः कीदृशः भवति ?
 - (१९) 'कादम्बरी' गद्यकाव्यप्रभेदेषु कस्य उदाहरणं भवति ?
 - (२०) बाणभट्टस्य पिता कः ?
- II. द्वयोः प्रबन्धात्मकम् उत्तरं लिखत ।** **2x15=30**
- (१) वर्णिलिङ्गि युधिष्ठिरम् उद्दिश्य किं कथयति ? विवृणुत।
अथवा
 शत्रूणां वृद्धिं श्रुत्वा द्रौपदी किमुवाच ? विशदयत ।
 - (२) रत्नावल्याः सारं सङ्गृहीत।
अथवा
 सुसङ्गता कथं राज्ञः सागरिकायाश्च समागमं कारितवती ? विवृणुत ।
- III. द्वयोः उत्तरं लिखत ।** **2x10=20**
- (१) बाणभट्टस्य देशकालादिकमधिकृत्य प्रबन्धं रचयत।
 - (२) किरातार्जुनीयस्य प्रथमसर्गस्य वैशिष्ट्यं निरूपयत ।
 - (३) सागरिकायाः पात्रचित्रणं कुरुत ।
 - (४) "भारवेः अर्थगौरवम्" उक्तिमिमां सोदाहरणं साधयत ।

- IV. श्लोकमेकं व्याख्याय तस्य वैशिष्ट्यमुपपादयत । 1x10=10
- (१) अवन्ध्यकोपस्य विहन्तुरापदाम्
भवन्ति वश्याः स्वयमेव देहिनः ।
अमर्षशून्येन जनस्य जन्तुना
न जातहार्देन न विद्धिषादरः ॥
- (२) उद्दामोत्कलिकां विपाण्डुररुचं प्रारब्धजृम्भां क्षणा-
दायासं श्वसनोद्गमैरविरतैरातन्वतीमात्मनः ।
अघोघानलतामिमां समदनां नारीमिवान्यां ध्रुवं
पश्यन्कोपविपाटलघृतिमुखं देव्याः करिष्याम्यहम् ॥
- V. वाक्यद्वयं सप्रसङ्गं व्याख्यात । 2x5=10
- (१) हितं मनोहारि च दुर्लभं वचः ।
(२) पराभवोप्युत्सव एव मानिनाम् ।
(३) कमलाकरं वर्जयित्वा राजहंसी नान्यस्मिन्नभिरमते ।
- VI. द्वयोः टिप्पणीं रचयत 2x5=10
- (१) विदूषकः (वसन्तकः)
(२) यौगन्धरायणः
(३) वासवदत्ता
(४) महाकविः श्रीहर्षः

Directorate of Distance Education
Sastri/B.A Second Year Annual Examination April/May, 2017
Part - II, 2nd & 3rd - Electives, - Paper - 2, Yoga & Meditation
 (Anatomy, Physiology & Bio-Chemistry)

Time 3 hrs.

Max. Mark: 100

(Write answers in Answer booklet only)

I. Multiple choice questions :**10x1=10**

- (1) Who wrote yoga Sutras ?
 (a) Vyasa Maharshi (b) Kapila Maharshi (c) Patanjali (d) Valmiki Rushi
- (2) The total number of Sutras in Patanjali Yoga Sutras ?
 (a) 200 (b) 190 (c) 210 (d) 195
- (3) How many Kleshas are there in Yoga Sutra ?
 (a) 4 (b) 8 (c) 5 (d) 6
- (4) "Aparigraha" comes under ?
 (a) Vritti (b) Niyama (c) Klesa (d) Yama
- (5) Which blood group is called as universal donar ?
 (a) 'A' group (b) 'B' group (c) 'O' group (d) 'AB' group
- (6) Which is one of the Dhukhathrayas ?
 (a) Kriyas (b) Bandha (c) Adibouthika (d) Niyama
- (7) What is the normal heart rate in human body ?
 (a) 52 (b) 72 (c) 92 (d) 102
- (8) How many chambers (Parts) in human heart ?
 (a) 4 (b) 2 (c) 6 (d) 8
- (9) How many normal breathings per minute ?
 (a) 10 (b) 15 (c) 20 (d) 25
- (10) Neti Kriya cleanses the following sense organ ?
 (a) Eyes (b) Ear (c) Nose (d) Skin

II. One word Answer**5x1=5**

- (1) What is Dharana ?
- (2) What is the name of 6th chapter in Bhagavat Gita ?
- (3) Definition of Pranayama ?
- (4) Who is Yogiswara in Bhagavat Gita ?
- (5) What is Astheya ?

III. Match the following**5x1=5**

(1) Avidhya	(a) Digestive System
(2) Dhayana yoga	(b) Respiratory System
(3) Kriya yoga	(c) Bhagavat Gita
(4) Small intestine	(d) Klesha
(5) Lungs	(e) Patanjali yoga sutras

IV. Answer any Four of the following

4x5=20

- (1) “Yukthahara viharasya yuktha chestasya karmasu” - Explain ?
- (2) “Abyasenatu kaunteya vairagyena chagruhyate” - Explain ?
- (3) “Kayendriyasidhir Asudhikshayo tapasah” - Explain ?
- (4) “Swarasavahi Vidhooshopi thathaarooda abinivesha” - Explain ?
- (5) What are the functions of thyroid gland ?

V. Answer any Three of the following

3x10=30

- (1) Write the Qualities of Dhyana Yogi ?
- (2) Explain Meditation - Place - Seat - Posture - Condition of mind ?
- (3) What is Bhahiranga yoga - Explain in brief ?
- (4) What are the Kleshas ? Explain in brief ?
- (5) What is Astanga Yoga ? Explain ?

VI. Answer any Two of the following

2x15=30

- (1) Write about the importance of Nervous system and their function ?
- (2) Explain the water soluble vitamin and their deficiency disorders ?
- (3) Write about the importance of Circulatory System ? Explain the greater Circulation (Systemic Circulation).
- (4) Write about the blood composition and Explain the functions involved blood clotting ?

000

Directorate of Distance Education
Sastri Second Year Annual Examination April/May, 2017
Part - II, 1st Elective (Special Sastra) Paper - 3, Advaita Vedanta
 (वेदान्तपरिभाषा)

Time 3 hrs.

Max. Mark: 100

(Write answers in Answer booklet only)

- I. एकेन वाक्येन उत्तरं लिखत ।** **20x1=20**
- (१) मोक्षस्य नित्यत्वं कया श्रुत्या अवगम्यते ?
 - (२) विभाजकयोः उपाध्योः भेदजनकत्वं कदा न भवति ?
 - (३) घटादेः विषयस्य प्रत्यक्षत्वे प्रयोजकं किम् ?
 - (४) वृत्तिः कतिविधा ? ताः विधाः काः ?
 - (५) देशान्तरस्थितस्य रजतस्य भ्रमविषयत्वं कुतः न सम्भवति ?
 - (६) अनुमितेः कारणं किं ?
 - (७) सिद्धान्ते परार्थानुमाने कति अवयवाः ?
 - (८) चित्सुखाचार्याणां अंशित्वानुमानश्लोकः कः ?
 - (९) उपमितेः सिद्धान्ते कः आकारः उक्तः ?
 - (१०) परिभाषायां अजहल्लक्षणायाः उदाहरणं किम् ?
 - (११) नैयायिकानां वेदानां प्रामाण्यं कथम् ?
 - (१२) सिद्धान्ते वेदानां नित्यत्वं वा अनित्यत्वं वा ?
 - (१३) अर्थापत्तिस्थले कीदृशः अनुव्यवसायः भवति ?
 - (१४) इन्द्रियस्य अभावग्रहेहेतुत्वं कुतः नास्ति ?
 - (१५) मायायाः घटाभावस्य च साजात्यं किंरूपं भवति ?
 - (१६) जीवब्रह्मैक्यपराणां वाक्यानां प्रामाण्यं कीदृशम् ?
 - (१७) हिरण्यगर्भं लिङ्गशरीरस्य नाम किम् ?
 - (१८) प्रलयस्य चतस्रः विधाः काः ?
 - (१९) एकजीववादे जीवः किम्प्रतिबिम्बः ?
 - (२०) गुरुवेदान्तवाक्य विश्वासः का इति उच्यते ?
- II. द्वयोः सविस्तरम् उत्तरं लिखत ।** **2x15=30**
- (१) ज्ञानगत प्रत्यक्षत्व प्रयोजकं ब्रूत । (२) चित्सुखाचार्याणां अंशित्वानुमानं प्रदर्शयत ।
 - (३) लक्षणा त्रैविध्यं सोदाहरणं उपदर्शयत । (४) जीवस्य अवस्थात्रयं विवेचयत ।
- III. चतुर्णाम् उत्तरं लिखत ।** **3x10=30**
- (१) मनः षष्ठं इन्द्रियं भवति नवा इति विचारयत ।
 - (२) स्वार्थानुमानपरार्थानुमाने सिद्धान्तानुसारेण दर्शयत ।
 - (३) उपमितेः स्वरूपं सिद्धान्तदिशा आविष्कुरुत ।
 - (४) अर्थापत्तिशब्दव्युत्पत्तिं प्रदर्श्य करणे फले च योजयत ।
 - (५) वृत्तेः प्रयोजनानि यथाग्रन्थं प्रदर्शयत ।
- IV. चतुर्णां टिप्पणीः लिखत ।** **4x5=20**
- (१) त्रिविधं चैतन्यम् । (२) प्रमात्रभेदः । (३) मिथ्यात्वलक्षणम् ।
 - (४) माया - अविद्या । (५) लिङ्गशरीरम् । (६) प्रलयः ।

Directorate of Distance Education
Sastri Second Year Annual Examination April/May, 2017
Part - II, 1st Elective (Special Sastra) Paper - 4, Advaita Vedanta
 (तैत्तिरीय-मुण्डक भाष्ये)

Time 3 hrs.

Max. Mark: 100

(Write answers in Answer booklet only)

- I. एकेन वाक्येन उत्तरं लिखत ।** **20x1=20**
- (१) शिक्षा / शीक्षा नाम का ?
 - (२) चतुर्थी व्याहृतिः का उक्ता ?
 - (३) अध्यात्मं पाङ्क्तं किं उक्तम् ?
 - (४) सामानि किमिति गायन्ति ?
 - (५) शस्त्राणि किमिति शंसन्ति ?
 - (६) आचार्यः कस्मात् मा प्रमदः इत्यनुशास्ति ?
 - (७) मनोमयस्य पुच्छं किम् ?
 - (८) आनन्दमयस्य आत्मनः आत्मा कः ?
 - (९) एकः मनुष्यगन्धर्वाणां आनन्दः कियन्तः मानुषाः आनन्दाः ?
 - (१०) भृगोः पिता कः ?
 - (११) शौनकः कं विधिवत् उपसन्नः ?
 - (१२) परा विद्या का ?
 - (१३) अब्धेः सप्त जिह्वाः काः ?
 - (१४) तद्विज्ञानार्थं कं अभिगच्छेत् ?
 - (१५) प्रणवः घनुः चेत् शरः कः ? लक्ष्यं किम् ?
 - (१६) कः पिप्पलं स्वादु अति कः अभिचाकशीति ?
 - (१७) सर्वे कस्मिन् एकीभवन्ति ?
 - (१८) नामरूपाद्धिमुक्तः विद्वान् कं उपैति ?
 - (१९) यः परमं ब्रह्म वेद सः किं भवति ?
 - (२०) मुण्डकाध्ययने किं व्रतं कर्तव्यम् ?
- II. द्वयोः सविस्तरम् उत्तरं लिखत ।** **2x15=30**
- (१) मेघाकामस्य जपार्थान् मन्त्रान् व्याख्यात ।
 - (२) आचार्यस्य अनुशासनविषयान् सङ्गृहीत ।
 - (३) यया तदक्षरमधिगम्यते तत् एकेन मन्त्रेण अभिघत्त ।
 - (४) दिव्योह्यमूर्तः इत्यादि मन्त्रं यथाग्रन्थं व्याख्यात ।
- III. चतुर्णाम् उत्तरं लिखत ।** **3x10=30**
- (१) शीक्षाध्यायं यथाभाष्यं व्याख्यात ।
 - (२) ब्रह्मविदाप्नोति परम् इति वाक्यं व्याख्यात ।
 - (३) अन्नादिक्रमेण आनन्दं ब्रह्म व्याख्यात ।
 - (४) प्रणवः घनुः इत्यादि मन्त्रं व्याख्यात ।
 - (५) ज्योतिषामपि ज्योतिः किं इति व्याख्यात ।
 - (६) सत्येन लभ्यः इत्यादिमन्त्रं व्याख्यात ।
- IV. चतुर्णां लघुटिप्पणीः किरुत ।** **4x5=20**
- (१) त्रिशङ्कोः वचनम् ।
 - (२) सत्यम् ।
 - (३) अन्नदान महिमा ।
 - (४) अपरा विद्या ।
 - (५) निर्वेदः ।
 - (६) ज्ञानप्रसादः ।